

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЪР

ЗА П О В Е Д

№ РД 09 - 434/12.03.2009 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация за професията

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на трета степен на професионална квалификация за професия код **521010** **Машинен техник**, специалност код **5210107** **Машини и съоръжения в шевната и обувната промишленост** от професионално направление код **521** **Металообработване и машиностроене**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Кирчо Атанасов – заместник-министър.

ДАНИЕЛ ВЪЛЧЕВ
ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СПОО	Наименование
Професионално направление	521	МЕТАЛООБРАБОТВАНЕ И МАШИНОСТРОЕНЕ
Професия	521010	МАШИНЕН ТЕХНИК
Специалист	5210107	МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ В ШЕВНАТА И ОБУВНАТА ПРОМИШЛЕНОСТ

Утвърдена със Заповед № РД 09 - 434/12.03.2009 г.

София, 2009 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по професията **521010 Машинен техник**, специалност **5210107 Машини и съоръжения в шевната и обувната промишленост** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионално образование и обучение.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетенции на обучаваните, изискващи се за придобиване на трета степен по изучаваната професия и специалност **Машини и системи с ЦПУ**. Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионално образование и обучение (ЗПОО) в съответствие с Държавното образователно изискване за придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията (Наредба № 14 от 12.12.2006 г. за придобиване на квалификация по професия **Машинен техник**, изд. ДВ, бр.17/23.02.2007г.).

Държавните изпити по теория и практика на професията и специалността се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба №3 от 15. 04. 2003 г. за системата на оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

- 1. За държавния изпит по теория на професията и специалността :**
 - а. Изпитните теми с план-тезиса на учебното съдържание.
 - б. Критерии за оценяване.
- 2. За държавния изпит по практика на професията и специалността:**
 - а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
 - б. Критерии за оценяване.
- 3. Система за оценяване.**
- 4. Препоръчителна литература.**
- 5. Приложения:**
 - а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията и специалността.
 - б. Примерно индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план на учебното съдържание.

Изпитна тема 1. Шевни машини за скрит бодов ред.

План–тезис: Бодообразуване. Основни механизми. Ремонт. Основни центровки. Видове ремонти. Износване на детайлите. Здравословни и безопасни условия на труд. Същност, роля и характеристика на предприемачеството.

Приложна задача: Да се състави технологична карта за изработване на плетач.

Дидактически материали: Схема на шевна машина за скрит бодов ред.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Описва фазите на бодообразуване	5
2. Описва основните механизми	2
3. Изяснява механизма на иглата, плетача, транспортния механизъм и механизма на изтласкването	10
4. Анализира основните центровки	6
5. Описва ремонта на механизмите	6
6. Изяснява структурата на ремонтния цикъл и видовете ремонти	7
7. Обяснява износването на детайлите	8
8. Знае изискванията за здравословните и безопасни условия на труд при ремонт на машините	5
9. Анализира същността и ролята на предприемачеството	6
10. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема 2. Шевен автомат за пришиване на копчета.

План–тезис: Видове начини за пришиване на копчета. Възможности на автоматите. Видове манипулатори. Устройство и действие на шевния втомат. Износване на детайлите. Структура на ремонтния цикъл .Здравословни и безопасни условия на труд. Елементи и фактори на предприемаческия процес.

Приложна задача: Да се изработи технологична карта на команден диск.

Дидактически материали: Схема на шевен автомат за пришиване на копчета.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Описва начините за пришиване на копчета	5
2. Сравнява възможностите на автоматите	5
3. Изяснява видовете манипулатори	9
4. Обяснява устройството и действието на автомата	8
5. Анализира износването на детайлите	8
6. Анализира структурата на ремонтния цикъл	9
7. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при работа с автомати	5
8. Изяснява предприемаческия процес	6
9. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема 3. Ремонт на бутилкова шевна машина.

План–тезис: Видове. Устройство и действие на едноиглена и двуиглена бутилкова шевна машина. Ремонт на коляно - мотовилков механизъм. Износване на елементите на машините. Здравословни и безопасни условия на труд. Бизнес план.

Приложна задача: Да се сравни едноиглена и двуиглена бутилкова машина.

Дидактически материали : Схема на бутилкова шевна машина.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1.Сравнява видовете бутилкови шевни машини	5
2. Обяснява устройството и действието на едноиглена шевна машина	10
3. Обяснява устройство и действие на двуиглена шевна машина	10
4. Изяснява ремонта на коляно-вилковия механизъм	10
5. Анализира износването на елементите на машините	10
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при ремонт на видовете машини	5
7. Съставя бизнес план	5
8. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема 4. Машини за дообработка на обувките.

План-тезис: Фрезмашини за дообработка на ходила - видове и принцип на действие. Основни неизправности. Машини за дообработка на лицевата част-видове и принцип на действие. Структура на ремонтния цикъл. Ремонтна сложност. Здравословни и безопасни условия на труд. Особенности на функцията „ръководство”.

Приложна задача: Сравняване на конфигурациите на машините за дообработка на лицевата част.

Дидактически материали: Схема на машини за дообработка на обувките.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Описва видовете фрезмашини	10
2. Изяснява принципа на действие	10
3. Обяснява основните неизправности	6
4. Описва машините за дообработка на лицевата част	6
5. Анализира структурата на ремонтния цикъл	12
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при ремонт и експлоатация на фрезмашини	5
7. Изяснява функцията „ръководство”	6
8. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема 5. Ремонт на шевна машина за зиг-заг бодов ред.

План-тезис: Особенности. Основни механизми. Химично износване на детайлите на машините. Схема на технологичен процес при основен ремонт. Здравословни и безопасни условия на труд. Елементи и фактори на предприемаческия процес.

Приложна задача: Сравняване на конфигурациите на обикновен и сложен зиг-заг бодов ред.

Дидактически материали: Схема на шевна машина за зиг-заг бодов ред.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Обяснява особености на зиг-заг бодов ред	5
2. Описва видовете бодови редове	5
3. Описва основните механизми и обяснява механизма за вертикално и хоризонтално преместване на иглата	8
4. Сравнява основните центровки	8
5. Анализира химичното износване на детайлите на машините	9
6. Изработва схема на технически процес при основен ремонт	9
7. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при ремонт и експлоатация на машината	5
8. Изяснява предприемаческия процес	6
9. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема 6. Шевни машини за покривен бодов ред.

План-тезис: Особенности. Бодообразуване. Основни механизми. Диаграма. Основни центровки. Структура на звената за ремонт на машините. Здравословни и безопасни условия на труд. Бизнес план.

Приложна задача: Да се начертае циклова диаграма.

Дидактически материали: Схеми на шевна машина за покривен бодов ред.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Описва особеностите на бодовия ред	4
2. Обяснява фазите на бодообразуване	8
3. Знае и описва основните механизми	3
4. Описва механизма на иглите, плетача, системата за опъване и подаване на конците	8
5. Чертае и анализира цикловата диаграма	8
6. Обяснява основните центровки	6
7. Анализира структурата на звената за ремонт на машините	7
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при ремонт и експлоатация на машините	5
9. Изяснява бизнес плана	6
10. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема 7. Ремонт на машини за шагрениране и перфориране на детайлите.

План-тезис: Принцип на действие. Дешифриране и изготвяне на нови детайли. Диагностика на механизми с въртливо движение. Здравословни и безопасни условия на труд. Елементи и фактори на предприемаческия процес.

Приложна задача: Да се направи технологична характеристика за изработването на вал.

Дидактически материали: Схема на машини за шагрениране и перфориране на детайлите.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Обяснява особеностите при машините	6
2. Описва принципа на действие на машините за шагрениране	10
3. Описва принципа на действия на машините за перфориране	9
4. Изяснява дешифрирането и изготвянето на нови детайли	10
5. Анализира диагностиката на механизми с въртливо движение	10
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при ремонт и експлоатация на машините	5
7. Изяснява предприемаческия процес	5
8. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема 8. Машини за поставяне и закрепване на обувни детайли.

План-тезис: Капсулмашина - устройство и действие. Неизправности при машината. Кламермашина - устройство и работа на машината. Неизправности при кламер машината. Видове планови ремонти. Здравословни и безопасни условия на труд. Организирането като функция и структура.

Приложна задача: Да се обоснове кои работни органи на капсулмашината трябва да се сменят при преминаване от един вид капсули към друг.

Дидактически материали: Схеми на машини за поставяне и закрепване на обувни детайли.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Описва устройството и действието на капсулмашината	8
2. Изяснява неизправностите на капсулмашината	10
3. Обяснява устройството и действието на кламермашината	8
4. Изяснява неизправностите на кламермашината	8
5. Сравнява видовете планови ремонти	6
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при ремонт, въвеждане и извеждане от експлоатация на машините	9
7. Изяснява организирането като функция и структура	6
8. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема 9. Ремонт на шевен полуавтомат за кратки фигурални бодови редове.

План-тезис: Основни механизми. Механизма за задвижване на транспортиращата плоча - устройство и действие. Ремонт на червячната предавка. Видове ремонти. Здравословни и безопасни условия на труд. Бизнес план.

Приложна задача: Да се извърши анализ на технологична карта за изработване на команден диск.

Дидактически материали: Схема на полуавтомата за кратки фигурални бодови редове.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Описва основните механизми на шевния полуавтомат	10
2. Изяснява устройството и действието на транспортиращата плоча	10
3. Обяснява ремонта на червячната предавка	10
4. Изяснява структурата на ремонтния цикъл и видовете ремонти	9
5. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при ремонтни дейности и експлоатация на машината	10
6. Изяснява бизнес плана	6
7. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема 10. Шевни машини за обшиващ бодов ред.

План-тезис: Особенности. Бодообразуване. Основни механизми. Центроване. Организационно - икономически аспекти на ремонтната дейност. Стареење на неметални материали. Здравословни и безопасни условия на труд. Същност, роля и характеристика на предприемачеството.

Приложна задача: Да се разработи технологична карта за изработване на плетач.

Дидактически материали: Схема на шевната машина за обшиващ бодов ред.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Описва особеностите на бодовия ред	4
2. Описва фазите на бодообразуване	7
3. Обяснява механизмите на иглата, плетачите, транспортиране на материала, системата за опъване и подаване на конците, механизъм на ножа	14
4. Изяснява основните центровки	5
5. Скицира центровките	5
6. Анализира организационно-икономическите аспекти на ремонтната дейност	7
7. Изяснява стареенето на металните материали	7
8. Изяснява същността, ролята и характеристиката на предприемачеството	6
9. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема 11. Ремонт на машина за трашене на меки детайли.

План-тезис: Особенности и принцип на действие. Неизправности при работа. Прахосмукателна уредба. Ремонтване на детайлите. Възстановяване на детайлите. Здравословни и безопасни условия на труд. Особенности на функцията „ръководство”.

Приложна задача: Да се направи сравнение между машините за трашене на меки и твърди детайли.

Дидактически материали: Схеми на видовете машини.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Обяснява особеностите на машината за трашене на меки детайли	5
2. Сравнява принципа на действие на видовете машини за трашене	8
3. Изяснява неизправностите при работа	8
4. Описва прахосмукателната уредба	9
5. Анализира ремонтването на детайлите	7
6. Анализира възстановяването на детайлите	7
7. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при ремонт и експлоатация на машина за трашене	5
8. Изяснява функцията „ръководство”	6
8. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема 12. Съоръжения за влаготоплинна обработка.

План-тезис: Съоръжения за навлажняване - видове, принцип на действия. Видове. Сушилни съоръжения - видове, принцип на действия. Термоактивиращи устройства - принцип на действия. Система на планово - предпазни ремонти. Здравословни и безопасни условия на труд. Елементи и фактори на предприемаческия процес.

Приложна задача: Да се обоснове възможността от възникване на неизправност при работата със съоръжения за влаготоплинна обработка.

Дидактически материали: Схеми на съоръжения за влаготоплинна обработка.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Описва видовете съоръжения за навлажняване	8
2. Изяснява принципа на действие на съоръженията за овлажняване	8
3. Описва видовете сушилни съоръжения	8
4. Изяснява принципа на действие на сушилните	7
5. Обяснява принципа на действие на термоактивиращи устройства.	7
6. Анализира структурата на плановопредпазните ремонти	7
7. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при ремонт и експлоатация на съоръженията	5
8. Изяснява предприемаческия процес	5
9. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема 13. Ремонт на машините за кроене.

План-тезис: Видове. Устройство и действие. Общи условия за поддържане на машините. Промиване на машините. Здравословни и безопасни условия на труд. Бизнес план.

Приложна задача: Да се анализират условията за здравословни и безопасни условия на труд с различните видове кроячни машини.

Дидактически материали: Схеми на машините за кроене.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Описва видовете машини за кроене	8
2. Изяснява устройството на кроячна машина с дисков нож	8
3. Сравнява устройството на кроячна машина с пластинчат ножс устройството на кроячна машина с лентов нож	7
4. Анализира ремонта на машините	9
5. Изяснява общите условия за поддържане на машините	6
6. Обяснява промиването на машините	6
7. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд	5
8. Изяснява бизнес плана	6
9. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема 14. Ремонт на мостови щанц машини с хидравличен превод.

План-тезис: Особенности. Общ вид на машината. Принцип на действие. Основни механизми. Износване на елементите на машините. Разглобяване на машините. Здравословни и безопасни условия на труд. Организирането като функция и структура.

Приложна задача: Да се състави технологична карта на щанцов нож.

Дидактически материали: Схеми на мостови щанц машини с хидравличен превод.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Изяснява особеностите на машините	5
2. Описва общия вид на машината	7
3. Описва кинематичната схема на машината	7
4. Изяснява принципа на действие	7
5. Описва основните механизми	4
6. Анализира износването на елементите на машините	7
7. Обяснява технологичната последователност на разглобяването на универсалните шевни машини	7
8. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при експлоатация и ремонт на машините	5
9. Изяснява организирането като функция и структура	6
10. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема 15. Ремонт на хидравлични щанц машини с хобот.

План-тезис: Особености. Общ вид на хидравличната щанц машина с хобот. Принцип на действие. Промиване и обезмасляване на детайлите. Поддържане на машините с механично действие. Здравословни и безопасни условия на труд. Бизнес план.

Приложна задача: Да се направи сравнение между мостови и хидравлични щанци.

Дидактически материали: Системи на хидравлични щанц машини с хобот.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Описва особеностите на машината	6
2. Обяснява общия вид на машината по схема	9
3. Изяснява принципа на действие	9
4. Описва промиването на детайлите и обосновава необходимостта от обезмасляването на детайлите	9
5. Изяснява поддържането на машините с механично действие	10
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при експлоатация и ремонт на машините	6
7. Изготвя бизнес план	6
8. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема 16. Ремонт на грайферен механизъм на шевна машина за двуконечен затворен бодов ред

План-тезис: Видове грайферни механизми - устройство и действие на въртящ се грайфер. Сглобяване и центроване на грайфера. Ремонт на грайферен вал. Структура на звената за ремонт на машините. Здравословни и безопасни условия на труд. Същност, роля и характеристика на предприемачеството.

Приложна задача: Да се анализират разликите между въртящ се и люлеещ се грайфер.

Дидактически материали: Системи на шевна машина за двуконечен затворен бодов ред.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Описва видовете грайферни механизми	3
2. Изяснява устройство и действие на въртящ се грайфер	10
3. Обяснява основните центровки и сглобяването на грайфера	12
4. Обяснява ремонта на грайферен вал	12
5. Анализира структурата на звената за ремонт на машините	7
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при експлоатация и ремонт на машините	5
7. Изяснява същността, ролята и характеристиката на предприемачеството	6
8. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема 17. Ремонт на шевен полуавтомат за изплитане на илици.

План-тезис: Видове. Фази на бодообразуване. Основни механизми - устройство и действие. Ремонт на зъбните колела. Схема на технологичен процес при основен ремонт. Здравословни и безопасни условия на труд. Бизнес план.

Приложна задача: Съставяне на технологична карта за изработване на команден диск.

Дидактически материали: Схеми на шевен полуавтомат за изплитане на илици.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Описва видовете шевни полуавтомати за изплитане на илици	5
2. Обяснява фазите на бодообразуване	10
3. Описва устройството и действието на основните механизми	10
4. Изяснява ремонта на зъбните колела	10
5. Изработва схема на технологичния процес при основен ремонт	10
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при експлоатация и ремонт на машините	5
7. Изготвя бизнес план	5
8. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

Изпитна тема 18. Ремонт на транспортен механизъм на шевна машина за двуконечен затворен бодов ред.

План-тезис: Видове транспортен механизъм. Устройство и действие на транспортен механизъм. Основни центровки. Ремонт на валовете. Видове ремонти. Здравословни и безопасни условия на труд. Елементи и фактори на предприемаческия процес.

Приложна задача: Да анализира настройката на транспортен механизъм на шевна машина за двуконечен затворен бодов ред за правилна и безопасна работа.

Дидактически материали: Схеми на шевна машина за двуконечен затворен бодов ред.

Критерии за оценяване	Максимален брой точки
1. Сравнява видовете транспортен механизъм	8
2. Изяснява устройството и действието на транспортния механизъм	8
3. Обяснява основните центровки	10
4. Изяснява ремонта на валовете	10
5. Изяснява структурата на ремонтния цикъл и видовете ремонти	8
6. Знае изискванията за здравословни и безопасни условия на труд при експлоатация и ремонт на машините	5
7. Изяснява предприемаческия процес	6
8. Вярно решена приложна задача	5
Общ брой точки	60

2. Критерии за оценяване.

Комисията по оценяване на изпита по теория на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира конкретният брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.

Чрез държавния изпит по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетенции на обучаваните, отговарящи на трета степен на професионална квалификация.

Изпитът по практика на професията и специалността се състои в демонтаж, центроване и монтаж на механизми от шевните машини, съответстващи на съдържанието на учебните програми на професията и специалността.

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на учебната/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификацията, формата, началната дата и началния час на изпита. Краен срок на изпита - дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания.

Индивидуалните практически задания се съставят в училището. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с едно повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция разработва показатели по критериите, определени в таблицата.

№	КРИТЕРИИ	ПОКАЗАТЕЛИ	Макси мален брой точки
1.	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	1.1. избира и използва работно облекло; 1.2. правилно използва инструментите и приспособленията за безопасна работа; 1.3. разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа и спазва предписанията за бърза реакция; 1.4. описва дейностите за опазване на околната среда, свързани с изпитната му работа, включително почистване на работното място.	8

2.	Ефективна организация на работното място	2.1. подрежда инструментите, пособията и материалите; 2.2. целесъобразно използва инструменти и приспособления; 2.3. точно спазва технологията на изпълнение; 2.4. работи с равномерен темп за определено време.	8
3.	Спазване изискванията на правилниците, наредбите и предписанията.	3.1. спазва изискванията на правилниците, наредбите и предписанията, свързани с изпитното задание.	4
4.	Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание.	4.1. преценява вида и типа на необходимите инструменти и приспособления; 4.2. правилно подбира качеството на инструменти и приспособления.	6
5.	Спазване на технологичната последователност на операциите според практическото изпитно задание.	5.1. самостоятелно определя технологичната последователност на операциите; 5.2. спазва технологичната последователност в процеса на работа.	6
6.	Качество на изпълнение на практическото задание. Изчерпателност на разработката.	6.1. всяка операция съответства на изискванията на съответната технология; 6.2. изпълнява задачата в срок.	10
7.	Самоконтрол и самопроверка на практическото изпитно задание.	7.1. осъществява оперативен контрол при изпълнение на конкретната дейност; 7.2. оценява резултатите, взема решения, отстранява грешки; 7.3. прави разчет на времето за изпитно задание.	8
8.	Защита на извършената настройка на машината.	8.1. представя и обяснява изпълнението на практическото задание; 8.2. демонстрира добра техника на презентиране.	10
		ОБЩО ТОЧКИ:	60

Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя. Те са в съответствие с посочените в Държавното образователно изискване за придобиване квалификация по професията **Дизайнер-изпълнител**.

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е 60. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общият брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

VI. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. инж. Лилия Дингилева – ПГМТ “Проф. Цветан Лазаров”, гр. Пловдив
2. инж. Велка Петканова – ПГМТ “Проф. Цветан Лазаров”, гр. Пловдив

VII. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Трифонов К. и др. Машини и съоръжения в шевното производство. Техника, София, 2005
2. Владимиров Вл., Грънчаров Хр. Машини и съоръжения в производството на обувни изделия. Техника. София. 1993
3. Алексиев и др. Технология на сглобяването и ремонта на машини и съоръжения. Техника. София. 1996

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата организация)

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

по професия 521010 Машинен техник

специалност 5210107 Машини и съоръжения в шевната и обувната промишленост

Изпитна тема: Ремонт на шевен полуавтомат за изплитане на илици.

План-тезис: Видове. Фази на бодообразуване. Основни механизми-устройство и действие. Ремонт на зъбните колела. Схема на технологичен процес при основен ремонт. Здравословни и безопасни условия на труд. Бизнес план.

Приложна задача: Да се разработи технологична карта за изработване на команден диск.

Дидактически материали: Схеми на шевен полуавтомат за изплитане на илици.

Председател на изпитната комисия:
(име, фамилия) (подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:
(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаваща институция)

ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

**по професия 521010 Машинен техник
специалност 5210107 Машини и съоръжения в шевната и обувната промишленост.**

ИНДИВИДУАЛНО ПРАКТИЧЕСКО ЗАДАНИЕ №

на ученика

от клас

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се направи демонтаж, центровка и монтаж на горен плетач на шевна машина за обшиващ бодов ред.

2. Указания за изпълнение на практическото задание:

2.1. Спазване на правилата по здравословни и безопасни условия на труд за всички етапи на работа.

2.2. Конкретни дейности:

- да се демонтира плетача, като се спазват правилата за здравословни и безопасни условия на труд;

- да определи вида на необходимите инструменти;

- да се спазва технологичната последователност на демонтажа;

- да обясни разликата между горен и долен плетач;

- да извърши центровка и монтаж на механизма, като спазва изискванията на съответната технология и срока за изпълнение;

- да покаже и обясни изпълнението на практическото задание.

Ученик/обучаван:
(име, фамилия) (подпис)

Председател на изпитната комисия:
(име, фамилия) (подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:
(име, фамилия) (подпис)
(печат на училището/обучаващата институция)